

Návrhu dcer proti otci na určení věna soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud zjistil, že otec má, není-li vůbec předlužen, nepatrný majetek, a že jeho služební příjmy jako pastýře stačí sotva k uhájení skrovného živobytí, a zamítl z tohoto důvodu návrh stěžovatelek na ustanovení, pokud se týče doplnění věna zúplna. Stěžovatelky nenapadají správnost tohoto zjištění a kladou hlavně důraz na to, že jde o doplnění věna, že o ustanovení věna žádaly mimosoudně již po svatbě a že tedy věno mělo jim býti doplněno podle majetkových poměrů otce, ve kterých byl v době tohoto jejich mimosoudního žádání, odvolávající se při tom na zdejší rozhodnutí 6833 a 7038. Leč neprávem. Pro vyměření věna jsou směrodatny poměry rodičů v době sňatku, jímž nárok na věno vzniká, zásadě té však rozuměti jest v tom smyslu, že, bylo-li věno v této oněm poměrům přiměřené výši ustanoveno nebo dáno, je tím nárok na věno plně uspokojen, takže dcera nemůže později požadovati jeho zvýšení, ani kdyby se majetek rodičů od té doby byl rozmnožil. Jinak však řídí se výše věna podle majetkových poměrů rodičů v době, kdy návrh na jeho zřízení nebo doplnění jeho byl u soudu podán, neboť povinnost k poskytnutí věna dcerám vyplývá právě z obecné povinnosti rodičů k zaopatření jejich dětí, jak jest jim v §§ 139, 141 obč. zák. uložena. Ježto pak tato povinnost řídí se podle mohoucnosti rodičů, jest nutným důsledkem toho, že jim může býti uložena jenom v té míře, v které ji bez ohrožení své vlastní výživy a hospodářských poměrů splniti mohou v době, kdy se plnění to za pomoci soudu na nich žádá. Zmenšilo-li se od sňatku dcery jejich jmění, může býti napotom na nich věno žádáno jenom v této zmenšené míře a pozbyli-li rodiče vůbec majetku, nemůže býti požadováno vůbec; nesprávným jest mínění stěžovatelek, že by nárok dcer na věno, jak by byl býval snad oprávněn v době jejich sňatku, zatěžoval od té doby rodiče jako dluh dle výše nezměnitelný bez ohledu na majetkové změny od té doby nastalé (srovnej rozh. čís. 1168, 3576). Lhostejno jest tedy, zda otec stěžovatelek byl v době jejich sňatku v majetkových poměrech, jež by byly odůvodňovaly obvěnění, jehož se nyní doplňkem přijatého věna domáhají, neboť i kdyby tomu tak bylo, nemohlo by býti jejich návrhu vyhověno, když otec jejich podle nynějšího stavu svého majetku jim tento doplněk poskytnouti nemůže.

Čís. 8206.

Žalobu o výživné proti nemajetnému nemanželskému otci, jenž je v trestní vazbě, jest pro tentokráte zamítnouti.

(Rozh. ze dne 2. srpna 1928, Rv II 182/28.)

Žalobě o placení výživného proti nemanželskému otci procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu pro tentokrát zamítl. Důvody: Podle § 166 obč. zák. jest sice k výživě nemanželského dítěte zavázán především otec, avšak, není-li s to, by mohl výživné platiti, přechází povinnost tato na nemanželskou matku. Jak bylo zjištěno v řízení první stolice, nemá otec majetku a jest toho času v trestní vazbě u zemského trestního soudu v Brně. Přes to mu však uložil první soudce povinnost k placení výživného, ježto podle jeho názoru žalovaný vzhledem na své předběžné vzdělání a dosavadní zaměstnání u pojišťovny bude si moci zaopatřiti takové zaměstnání, by mohl přisouzené výživné platiti. Avšak přípisem zemského soudu trestního v Brně ze dne 6. ledna 1928 jest zjištěno, že žalovaný jest u zemského soudu trestního nepřetržitě ve vazbě od 23. ledna 1927, že tato vazba má končiti dne 23. dubna 1928, že však žalovaný v poslední době podal žádost o milost a zmateční stížnost na záštitu zákona, takže dosud nelze předvídati, bude-li jeho trest přerušen. V čase podání žaloby nebyl tedy žalovaný s to, by si něco přivydělal, a tento stav trvá až do dneška a není ani jisto, jak dlouho tato neschopnost výdělečná následkem trestní vazby přesně potrvá. Při správném použití § 166 obč. zák. bylo tudíž uznati, že prozatím vyživovací povinnost přešla na nemanželskou matku, a bylo žalobu o placení výživného pro tentokrát zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud dovolací sdílí právní názor, projevový v důvodech soudu odvolacího, a poukazuje dovolatelku na tyto důvody, jež nebyly dovoláním vyvráceny. Dovolání je sice v právu, poukazujíc k tomu, že žalovaný jest k práci schopen a že nejvyšší soud rozhodl již v ten smysl, že i pracovní schopnost jest jakýmsi majetkem zavazujícím nemanželského otce k placení výživného. Dovolání však přezírá, že této schopnosti výdělkové musí odpovídati i možnost jí užívat, což však tu nedopadá, neboť žalovaný i při nejlepší pracovní a výdělkové schopnosti — jsa v čase podání žaloby uvězněn — nemůže pracovati ani si něco vydělávati. Poukazuje-li dovolání k pracovní neschopnosti nemanželské matky, jest to novota, ke které nelze v dovolacím řízení přihlížeti. Ostatně jde tu jen o otázku, má-li žalovaný býti odsouzen podle žaloby, nikoliv o to, na koho přešla vyživovací povinnost proti dítěti po čas nemohoucnosti otcovy, výživu tu opatřiti.

Čís. 8207.

Ručení za škody z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Třebas byl trestním rozsudkem uznán vinným na úrazu jen řidič, není vyloučeno částečné jeho vyvinění podle § 2 zák., prokáže-li, že třetí osobu stihá (spolu)zavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 9. srpna 1928, R I 573/28.)